

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

10.2.e

@minezk.nl

Ons kenmerk

DGBI-TOP / 20305850

Bijlage(n)

2

Datum 19 april 2021

Betreft Besluit Wob-verzoeken inzake mogelijke steun aan HEMA

Procedure

Drie partijen hebben bij separate berichten met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht om informatie over de betrokkenheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat bij het bieden van financiële oplossingen voor winkelketen HEMA. Deze verzoeken vallen onder de reikwijdte van de Wob.

In het meest verstrekkende verzoek is gevraagd om:

- 1) Documenten over de manier(en) waarop het ministerie HEMA kan bij staan;
- 2) Documenten over de rol die de overheid kan en/of wil spelen in een mogelijke steunoperatie voor HEMA;
- 3) Documenten over de inhuur van zakenbank Lazard, waaronder documenten over de keuze voor Lazard, de opdracht die Lazard meekreeg en/of de bevindingen van Lazard;
- 4) Documenten over het wel of niet verlenen van steun aan HEMA en/of onderliggende keuzes die aan dit besluit ten grondslag liggen;
- 5) Alle overige relevante documenten over de betrokkenheid van het ministerie bij de mogelijke steunoperatie voor HEMA.

Met dit besluit wordt op alle drie de verzoeken beslist. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik naar bijlage 1.

Achtergrond

De Tweede Kamer is op 1 mei 2020 geïnformeerd over de uitgangspunten en een afwegingskader voor het al dan niet verlenen van steun aan individuele bedrijven, getroffen door maatregelen om COVID-19 in te dammen of de economische gevolgen van het virus.¹ Toen de HEMA eind maart 2020 een verzoek deed aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat was dit afwegingskader nog in ontwikkeling. In deze beginfase was het onvermijdelijk om een ad hoc aanpak te hanteren. Daarbij werd onder andere gebruik gemaakt van ervaringen met

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 35420, nr. 35.

bestaande reguliere instrumenten voor steun, regels voor staatssteun en lessen uit de financiële crisis.

Openbaarheid over de wijze waarop de overheid individuele steunverzoeken van grote bedrijven behandelt is in het algemeen belang. Vanwege de gevolgde ad hoc aanpak zal ik in dit geval de ambtelijke adviezen voor de politieke besluitvorming zoveel mogelijk openbaar maken. Hierdoor wordt de behandeling van deze casus inzichtelijk. Met het afwegingskader bestaan ondertussen handvatten voor een gestructureerde behandeling van individuele steunverzoeken. Door de Algemene Rekenkamer is recent ook het nut hiervan benadrukt in haar onderzoek naar individuele steun aan bedrijven tijdens de coronacrisis.²

Uit de verschillende documenten, die vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ambtelijk zijn opgesteld voor de politieke besluitvorming, blijkt de volgende tijdslijn:

In de beginfase van de behandeling van de casus HEMA is door het ministerie overwogen om steun te verlenen vanwege mogelijk grote gevolgen voor de werkgelegenheid, toeleveranciers in Nederland (m.n. MKB) en winkelstraten in het geval van een faillissement. Vervolgens heeft op verzoek van de minister van Economische Zaken en Klimaat nadere analyse plaatsgevonden. In lijn met het afwegingskader is daarbij ook onderzocht of het mogelijk was om zonder overheidssteun de continuïteit van de onderneming te borgen. Uit de analyse bleek dat een volledig private oplossing een redelijke kans van slagen had.

Hoewel niet ingrijpen de voorkeur had, was er nog altijd de onzekerheid dat betrokken stakeholders er onderling niet uit zouden komen. Onbekend was bijvoorbeeld of de schuldeisers ook echt bereid zouden zijn om het bedrijf over te nemen en benodigde liquiditeit te verstrekken. Het ministerie heeft daarom parallel gewerkt aan een 'plan B' (een les waar de Rekenkamer ook aandacht voor heeft gevraagd³). Dit had twee doelen: ten eerste om in het geval private partijen er toch niet uit zouden komen een realistisch, maar tegelijkertijd vanwege o.a. 'bail in' voor de betrokken stakeholders onaantrekkelijk, alternatief te kunnen presenteren om te proberen hen alsnog in beweging te krijgen; ten tweede om te voorkomen dat de overheid haar eigen voorbereiding niet op orde had mochten de stakeholders er desondanks niet uitkomen.

In de laatste fase van de casus moest er nog interne besluitvorming plaatsvinden tussen de betrokken ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Financiën over het al dan niet presenteren van dit 'plan B' en de timing daarvan. Voordat deze besluitvorming plaatsvond kwamen de private schuldeisers zelf in beweging met een voorstel om de continuïteit van de onderneming te borgen. Met de overname van de HEMA door de private schuldeisers afgelopen juni werd een faillissement afgewend en was er geen aanleiding meer voor de minister van Economische Zaken en Klimaat om individuele steun te overwegen.

---

² Vergaderjaar 2020-2021, kst 35420 nr 184, Algemene Rekenkamer, rapport 'Individuele steun aan bedrijven tijdens de coronacrisis'

³ Vergaderjaar 2019-2020, kst. 35420 nr 85, Algemene Rekenkamer, brief 'Steun aan grote ondernemingen – leren van het verleden'

Inventarisatie en beoordeling

Op basis van de verzoeken zijn in totaal 369 documenten (exclusief bijlagen) aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

De documenten met nummers 112.a, 112.b en 285.a zijn reeds openbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. De vindplaats van deze documenten staat aangegeven op de inventarislijst.

Documenten met nummers 25, 328 t/m 329.a, 347 t/m 349, 351 t/m 352.a en 354 bevatten delen met informatie die buiten de reikwijdte van uw verzoek vallen. Derhalve is deze informatie weggelaten.

Er zijn derde belanghebbenden bij dit besluit. Deze derde belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven op de documenten die hen aangaan. De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Zie het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Ik heb besloten de documenten met nummers 149.a, 264b, 338.b en 326 openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Ik heb besloten de documenten met nummers 18, 27, 29.a, 30, 34, 35, 47, 47.a, 49, 66, 67, 102, 103, 110, 117, 126, 151, 179, 264, 292, 300, 306, 330, 346, 353, 353.a en 361 openbaar te maken met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Ik heb besloten een deel van de gevraagde informatie opgenomen in de documenten met nummers 12, 15.I, 16, 18, 18.a, 25, 27, 27.a, 29, 29.a, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 36.b, 38, 39, 40, 41, 41.a, 46, 47, 47.a, 48, 49, 52, 53, 54, 60, 61, 64, 65, 66, 67, 100, 102, 103, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 132, 136, 138, 140, 141, 146, 147, 149, 151, 152, 157, 158, 159, 160, 170, 173, 176, 177, 177.a, 179, 180, 181, 184, 189, 190, 191, 192, 196, 197, 198, 203, 208, 209, 214, 216, 219, 222, 227, 228, 229, 230, 234, 236, 242, 243, 245, 246, 247, 247.a, 248, 251, 255, 264, 266, 276, 279, 280, 283, 288, 289.I, 291, 292, 293, 294, 296, 298.I, 300, 301, 303, 304, 306, 309, 312, 321, 324, 330, 333, 334, 344, 344.a, 346, 353, 353.a, 358, 361, 363, 364, 366, 367 en 369 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Ik heb besloten de documenten met nummers 1 t/m 11, 13, 14, 15, 16.a, 17, 18.b, 21 t/m 24.b, 26, 28, 30.a, 33, 34.a, 35.a, 36.a, 43 t/m 45, 51, 51.a, 55 t/m 58, 62, 63, 68 t/m 99, 100.a, 101, 102.a, 103.a t/m 106, 110.a, 115, 116, 119.a, 121, 122.a t/m 122.e, 126.a, 128 t/m 129.a, 131, 133 t/m 135, 142, 145, 148, 150, 151.a, 153 t/m 156, 160.a t/m 169, 170.a, 170.b, 172, 174, 175, 178, 179.a, 185 t/m 188, 194, 199, 199.a, 203.a, 205, 206, 209.a, 210, 213, 217, 223

t/m 226.b, 231 t/m 232.a, 237 t/m 240.a, 244, 244.a, 249, 252 t/m 254.a, 256 t/m 263.a, 264.a, 265, 265.a, 266.a, 266.b, 270 t/m 277, 278, 282, 284.a, 286.a, 286.b, 289, 290, 291.a t/m 291.e, 292.a, 295, 295.a, 297, 298, 298.I.a, 299, 300.a, 302, 305, 307, 308, 309.a t/m 311, 312.a, 314 t/m 319, 322, 322.a, 323, 325, 335 t/m 338.a, 339 t/m 343, 345, 350, 355 t/m 357, 362 t/m 362.b en 368 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Bestuurlijke aangelegenheid

Een belanghebbende heeft in zijn zienswijze naar voren gebracht dat de Wob niet van toepassing is op (delen van) documenten 15.I, 289.I en 298.I. Deze belanghebbende voert aan dat de informatie die in deze documenten is opgenomen, geen bestuurlijke aangelegenheid betreft.

Anders dan de belanghebbende suggereert, heeft de informatie in alle geïnventariseerde documenten betrekking op een bestuurlijke aangelegenheid. Van een bestuurlijke aangelegenheid is in overheidscorrespondentie in de regel sprake. Slechts als er geen enkel verband bestaat tussen enige bestuurlijke aangelegenheid en informatie, opgenomen in documenten, is er aanleiding om te oordelen dat de Wob op deze informatie toepassing mist. Dit geldt, anders dan deze belanghebbende meent, nadrukkelijk ook voor zover er persoonsgegevens zijn opgenomen in de documenten. Persoonsgegevens kunnen ook deel uitmaken van bestuurlijke aangelegenheden, getuige reeds de opnemingswetgeving van de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, onderdeel e, van de Wob.

Aangezien alle informatie, opgenomen in de door mij beoordeelde documenten, direct of indirect betrekking heeft op aangelegenheden die betrekking hebben op dossiers die de openbare bestuursvoering aangaan, zie ik geen aanleiding om te oordelen dat de Wob niet op deze informatie van toepassing is en ik deze informatie dus niet openbaar mag maken.

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijkens bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, kunnen eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens worden aangemerkt.

In de documenten met nummers 1 t/m 15.I, 17, 18.a, 19, 21, 22, 25, 27.a, 28, 29, 31, 31.a, 32, 33, 34.a, 35.a, 36, 36.b, 39, 40, 41.a, 44, 45, 57, 58, 60, 62, 63, 65, 68 t/m 101, 102.a, 103.a, 104, 106, 107, 109, 111, 112, 113, 114, 116, 118, 121, 122.a, 122.c, 122.d, 122.e, 125, 126.a, 127, 136, 138, 138.a, 141, 142, 143, 145, 146, 150, 170, 170.b, 172, 173, 176, 177, 177.a, 191.a, 196,

203, 208, 209, 209.a, 247.a, 251, 266, 266.a, 266.b, 270, 270.a, 279, 282, 283, 284.a, 286.a, 286.b, 288, 290, 291, 291.a, 291.b, 291.c, 291.d, 291.e, 292.a, 295.a, 298.I.a, 301, 309, 309.a, 312.a, 321, 327, 334, 344.a, 364, 368 en 369 staan bedrijfs- of fabricagegegevens. Deze gegevens zijn vertrouwelijk aan mij medegedeeld. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering, het productieproces of de kring van afnemers en leveranciers van verschillende bedrijven.

Het betreft onder andere informatie over de financiële bedrijfsvoering van het bedrijf, de strategische plannen betreffende de toekomstige marktontwikkelingen, bedrijfsstrategische overwegingen, bedrijfsfinanciële informatie, verwachtingen en prognoses met betrekking tot het aantrekken van externe en interne financiering en de voorwaarden waaronder het bedrijf in onderhandeling treedt met derden.

Uit die informatie die in het kader van het steunverzoek van HEMA aan mij is overhandigd, kunnen concurrentiegevoelige gegevens worden afgeleid. Deze informatie is mij verstrekt zodat ik het steunverzoek in behandeling kon nemen. Uit die afhankelijkheidsrelatie, in combinatie met veelvuldige verzoeken tot geheimhouding, vloeit voort dat de informatie in vertrouwen is verstrekt. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

Zienswijzen

Enkele belanghebbenden hebben in hun zienswijze naar voren gebracht dat (delen van) documenten 15.I, 289.I en 298.I in grotere mate geweigerd dienen te worden omdat er bedrijfs- en fabricagegegevens in zijn opgenomen die in vertrouwen zijn gedeeld. Daarbij wordt onder meer aangevoerd dat in het kader van het steunverzoek van HEMA berichten zijn gewisseld die betrekking hebben op de financiële bedrijfsvoering van HEMA. Al deze informatie is volgens belanghebbenden inherent te kwalificeren als bedrijfs- en fabricagegegevens die in vertrouwen met mij zijn gedeeld. Dat geldt volgens enkele belanghebbenden niet alleen voor de concrete inhoud van de documenten, maar ook voor zover met openbaarmaking inzicht wordt gegeven in het enkele feit dat HEMA om steun heeft verzocht. De informatie dient, volgens belanghebbenden, daarom geheel of gedeeltelijk te worden geweigerd op grond van artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wob.

Ik overweeg als volgt. Zoals hierboven onder 'Achtergrond' is uiteengezet, heeft HEMA in maart 2020 contact gezocht met de minister van Financiën om de mogelijkheden te verkennen om in aanmerking te komen voor individuele steun. Hoewel gegevens over de financiële bedrijfsvoering van een bedrijf onder omstandigheden onder de reikwijdte van artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wob, kunnen worden geschaard, dient rekening te worden gehouden met de bedoeling van de wetgever dat het begrip 'bedrijfs- en fabricagegegevens' restrictief dient te worden uitgelegd. Niet alle informatie over de financiële bedrijfsvoering van een bedrijf valt binnen de reikwijdte van artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wob. De wetgever heeft bedoeld te voorkomen dat de bedrijfsgegevens die bedrijven met het oog op concurrentie geheim willen houden, maar wel noodzaak zijn aan bestuursorganen te verstrekken, openbaar moeten worden gemaakt (zie Kamerstukken II, 1986/87, 19 859, nr. 3, blz. 33). Naar mijn oordeel heeft de wetgever niet beoogd om zeer algemene en niet

concurrentiegevoelige bedrijfsstrategische informatie onder de reikwijdte van artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wob te laten vallen.

De inmiddels niet langer financieel penibele situatie van HEMA is sinds maart 2020 uit verschillende openbare bronnen kenbaar geworden. Datzelfde geldt voor informatie die erop duidt dat het bedrijf zich tot de overheid heeft gewend voor financiële steun. Deze informatie is op dit moment niet meer concurrentiegevoelig doordat de met de herstructurering van juni 2020 heeft plaatsgevonden en de recente overname door een nieuwe eigenaar de continuïteit geborgd is. De opvatting van belanghebbenden dat deze informatie op voorhand en integraal geweigerd moet worden, zou in essentie betekenen dat de Wob-verzoeken integraal hadden moeten worden afgewezen omdat de enkele inventarisatie van documenten al een indicatie zou vormen dat HEMA in financiële problemen heeft gezeten of anderszins concurrentiegevoelige informatie zou prijsgeven. De wetgever heeft niet beoogd om een dusdanig breed toepassingsbereik aan deze weigeringsgrond toe te kennen.

Voor zover belanghebbenden aangeven dat de informatie bedrijfs- en fabricagegegevens bevat omdat er informatie uit valt te destilleren over de vermogensposities van betrokken bedrijven, overweeg ik dat de informatie die openbaar wordt gemaakt te dien aanzien dusdanig algemeen is dat deze niet kan worden geschaard onder de reikwijdte van artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wob.

Voor zover belanghebbenden stellen dat er een onjuiste beeldvorming kan ontstaan over de financiële armslag van betrokken bedrijven, overweeg ik dat dit gegeven eveneens geen grond vormt voor weigering op grond van dit artikel. Voor zover belanghebbenden hiermee beogen een beroep te doen op artikel 10, tweede lid, onderdeel g, van de Wob, verwijs ik naar het desbetreffende onderdeel van dit besluit.

Ik heb, het voorgaande indachtig, in het kader van financiële gegevens slechts toepassing gegeven aan deze weigeringsgrond voor zover er concrete gegevens kunnen worden afgeleid aan de door mij beoordeelde documenten over bijvoorbeeld de omvang van vermogen of schulden of het bestaan van bijzondere schuldenposten, de voorwaarden waartegen financiering is of kan worden verstrekt, de kring van (potentiële) kredietverstrekkers en onderhandelingsstrategieën van betrokken partijen.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten met nummers 12, 15.I, 16, 18, 18.a, 25, 27, 27.a, 29, 29.a, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 36.b, 38, 39, 40, 41, 41.a, 46, 47, 47.a, 48, 49, 52, 53, 54, 60, 61, 64, 65, 66, 67, 100, 102, 103, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 132, 136, 138, 140, 141, 146, 147, 149, 151, 152, 157, 158, 159, 160, 170, 173, 176, 177, 177.a, 179, 180, 181, 184, 189, 190, 191, 192, 196, 197, 198, 203, 208, 209, 214, 216, 219,

222, 227, 228, 229, 230, 234, 236, 242, 243, 245, 246, 247, 247.a, 248, 251, 255, 264, 266, 276, 279, 280, 283, 288, 289.I, 291, 292, 293, 294, 296, 298.I, 300, 301, 303, 304, 306, 309, 312, 321, 324, 330, 333, 334, 344, 344.a, 346, 353, 353.a, 358, 361, 363, 364, 366, 367 en 369 staan persoonsgegevens, zoals namen, telefoonnummers en e-mailadressen. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Ik heb de namen van enkele particulieren openbaar gemaakt. In deze gevallen ben ik van oordeel dat het algemene belang dat is gediend met openbaarheid zwaarder weegt dan het individuele belang van de particulieren om verschoond te blijven van publieke belangstelling. Bij één particulier heeft dit te maken met het feit dat deze persoon in het kader van de HEMA-reddingsoperatie een sleutelrol heeft gespeeld en reeds in vergaande mate in de publieke belangstelling stond. Voor wat betreft een andere persoon verwijs ik naar hetgeen ik hieronder onder het kopje 'Zienswijze' en het sub-kopje 'Tussenpersoon' overweeg.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Namen van personen die in hun functie-uitoefening in de openbaarheid treden, maak ik wel openbaar.

Zienswijzen

Verwevenheid bedrijfsinformatie met persoonlijke levenssfeer

Een belanghebbende geeft aan dat openbaarmaking van informatie met betrekking tot de financiële positie van een natuurlijke persoon in (delen van) documenten 15.I, 289.I en 298.I een onevenredige inbreuk zou maken op zijn privéleven.

Ik overweeg als volgt. De desbetreffende financiële gegevens zijn dermate verweven met reeds openbare zakelijke gegevens, dat ik van oordeel ben dat er onvoldoende aanleiding is om de gegevens te weigeren op grond van artikel 10, tweede lid, onderdeel e, van de Wob. Hierbij weeg ik het hierboven onder het kopje 'Achtergrond' uiteengezette algemene belang dat met openbaarheid omtrent de behandeling van dit steunverzoek is gemoeid mee. Ook komt betekenis toe aan het feit dat de informatie in hoofdzaak ziet op het zakelijke optreden van de persoon in kwestie en dit optreden zich daardoor weinig in de persoonlijke levenssfeer van de persoon heeft afgespeeld.

Tussenpersoon

Enkele belanghebbenden hebben in hun zienswijze naar voren gebracht dat (delen van) documenten 15.I, 289.I en 298.I geweigerd dienen te worden omdat het algemene belang dat is gemoeid met openbaarmaking van (delen van) deze documenten niet opweegt tegen het belang van het eerbiedigen van de persoonlijke levenssfeer van de afzender van de documenten. Daarbij geven belanghebbenden aan dat de afzender in hoedanigheid van privépersoon heeft gehandeld: compleet belangeloos en uit oprechte zorg voor de toekomst van HEMA. Belanghebbenden geven aan dat met openbaarmaking van diens naam informatie wordt prijsgegeven over diens vrienden- en kennissenkring. Belanghebbenden geven daarbij aan dat het steunverzoek uiteindelijk niet is gehonoreerd. Een belanghebbende geeft aan dat er sprake is van een onbalans tussen het wél weigeren van namen van ambtenaren en de namen van de Wob-verzoekers, en niet de naam van de belanghebbende en dat deze onbalans niet begrijpelijk is. Meer in het algemeen geven belanghebbenden aan niet in te zien hoe het algemeen belang van openbaarheid van informatie is gebaat bij openbaarmaking van de naam van de afzender.

Ik overweeg als volgt. Zoals ik onder het kopje 'Achtergrond' heb aangegeven, acht ik het van belang dat bij een dossier met een dusdanige potentiële invloed op de rijksfinanciën openheid van zaken wordt betracht. Dat kan ook gelden voor zover daarmee wetenswaardigheden kenbaar worden gemaakt over de wijze waarop en door wie een steunverzoek wordt ingediend. In dit geval is bij de indiening van het steunverzoek gebruik gemaakt van een tussenpersoon die enige tijd een hoogwaardige functie in het openbaar bestuur heeft bekleed. Ik acht het van belang dat het publiek er kennis van kan nemen dat een dergelijke persoon betrokken is geweest bij een steunverzoek van deze omvang. Daaraan doet niet af dat deze persoon belangeloos en met goede bedoelingen heeft opgetreden en evenmin dat diens interventie niet heeft geleid tot het verstrekken van staatssteun. Ook acht ik het niet van voldoende belang dat diens betrokkenheid niet oneigenlijk is geweest.

Het feit dat de tussenpersoon heeft gehandeld op persoonlijke titel, doet daaraan niet af aangezien juist het feit dat een voormalig hoogwaardigheidsbekleeder in zijn privé sfeer in bestuurlijke kwesties betrokken is, aanleiding vormt voor openbaarmaking.

De door een belanghebbende geconstateerde onbalans tussen de openbaarmaking van de naam van de tussenpersoon maar het wel weigeren van de namen van journalisten en die van ambtenaren die in het kader van hun werkzaamheden niet in de openbaarheid treden, onderschrijf ik niet. Voor zowel de ambtenaren als de journalisten geldt dat zij geen hoogwaardige functie in het openbaar bestuur hebben bekleed. Voor de journalisten geldt, anders dan bij de tussenpersoon het geval was, dat zij geen betrokkenheid hebben gehad bij het dossier in het kader waarvan openbaarheid aangewezen is. Daarnaast acht ik het van belang dat journalisten in een zekere mate van anonimiteit hun werkzaamheden kunnen verrichten.

Voor de ambtenaren geldt bovendien dat het vaste jurisprudentie van de bestuursrechter is dat zij in de uitoefening van hun functie verschoond mogen

blijven van publieke kenbaarheid voor zover zij niet in het kader van hun functie in de openbaarheid treden. Ik acht het van principieel belang dat ambtenaren zich veilig voelen in de uitoefening van hun taken, aangezien zij in de uitoefening van hun functie niet de keuzevrijheid hebben om zich te onttrekken aan de werkingssfeer van de Wob.

Belanghebbenden voeren op zichzelf terecht aan dat met openbaarmaking van de naam van de tussenpersoon een inbreuk wordt gemaakt op diens persoonlijke levenssfeer en tot op zekere hoogte die van andere betrokkenen, maar de afweging die ik op grond van artikel 10, tweede lid, onderdeel e, van de Wob, moet maken, valt in dit geval ten gunste van openbaarheid uit.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Gevoelige bedrijfsgegevens

Openbaarmaking van bepaalde passages uit de documenten met nummers 1 t/m 15.I, 17, 18.a, 19, 21, 22, 25, 27.a, 28, 29, 31 t/m 33, 34.a, 35.a, 36, 36.b, 38, 39, 40, 41.a, 43 t/m 45, 57, 58, 60, 62, 63, 64, 65, 68 t/m 101, 102.a, 103.a, 104, 106, 107, 109, 111, 112, 113, 114, 116, 118 t/m 118.c, 121, 122.a, 122.c, 122.d, 122.e, 125, 126.a, 127, 136, 138, 138.a, 141 t/m 146, 149, 150, 153, 156, 157, 161, 162, 163, 164 t/m 170, 170.b, 172 t/m 178, 179.a, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189.a, 189.b, 191.a, 193 t/m 196, 203, 205, 207 t/m 211, 213, 217, 234, 247.a, 251, 266, 266.a, 266.b, 268 t/m 271, 279, 282, 283, 284.a, 284.b, 286.a, 286.b, 287, 288, 289.I t/m 291.e, 292.a, 295.a, 298.I, 298.I.a, 301, 309, 309.a, 312.a, 321, 327, 334, 344.a, 364, 368 en 369 zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de personen en organisaties waar deze informatie betrekking op heeft. Deze documenten bevatten informatie over de financiële bedrijfsvoering van het bedrijf, de strategische plannen betreffende de toekomstige marktontwikkelingen, bedrijfsstrategische overwegingen, bedrijfsfinanciële informatie, verwachtingen en prognoses met betrekking tot het aantrekken van externe en interne financiering en de voorwaarden waaronder het bedrijf in onderhandeling treedt met derden.

Gelet op de aard en de inhoud van de gevraagde informatie staat artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking in de weg. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou het bedrijf namelijk onevenredig benadelen dan wel concurrenten, leveranciers of afnemers onevenredig bevoordelen. Bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat bedrijfsvertrouwelijke of anderszins concurrentiegevoelige informatie vertrouwelijk blijft. Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

Mediapublicaties

Voor de documenten 118.a, 118.b en 118.c geldt het volgende. In deze documenten zijn auteursrechtelijk beschermde mediapublicaties opgenomen die achter een zogeheten betaalmuur staan. Openbaarmaking van deze documenten zou leiden tot onevenredige benadeling van de auteurs en uitgevers, aangezien met het Wob-besluit effectief de betaalmuur zou worden gepasseerd. Hierdoor zouden uitgevers en publicisten financieel onevenredig worden benadeeld en worden derden die normaliter geen (gratis) toegang hebben tot deze informatie onevenredig bevoordeeld. Daar komt bij dat brede openbaarmaking van dit type informatie ertoe zou kunnen leiden dat uitgevers en publicisten terughoudend worden in het contracteren met de partijen toegang hebben tot deze publicaties en die mij deze documenten hebben verstrekt.

Hierbij is van belang dat in dit geval het algemene belang van openbaarheid maar beperkt is gebaat bij openbaarmaking, aangezien de openbaar gemaakte context voldoende inzicht geeft in de uit de artikelen afkomstige en bij de beleidsvorming betrokken inzichten. Ik ben daarom van oordeel dat voor wat betreft deze informatie het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van de uitgevers en publicisten en van de afzenders van de documenten zwaarder dient te wegen dan het belang van openbaarheid.

In de documenten zijn ook artikelen van het Financieele Dagblad te vinden. Deze artikelen maak ik wel openbaar, aangezien het Financieele Dagblad heeft aangegeven geen bezwaren te hebben tegen openbaarmaking van de desbetreffende artikelen.

Zienswijzen

Misverstand bij mailadres tussenpersoon

Enkele belanghebbenden hebben in hun zienswijze naar voren gebracht dat delen van documenten 15.I, 289.I en 298.I geweigerd dienen te worden omdat de documenten de betrokkenheid van een bedrijf suggereren dat in werkelijkheid geen enkele betrokkenheid heeft gehad bij het steunverzoek van HEMA. Door de desbetreffende informatie openbaar te maken, wordt deze betrokkenheid wel gesuggereerd, hetgeen kan leiden tot ongewenste publiciteit. Hiermee wordt het bedrijf naar zeggen van de belanghebbenden onevenredig benadeeld, hetgeen aanleiding dient te geven tot weigering van deze informatie op grond van artikel 10, tweede lid, onderdeel g, van de Wob.

Ik overweeg als volgt. Naar mij uit verschillende bronnen is gebleken, heeft het desbetreffende bedrijf inderdaad geen enkele betrokkenheid gehad bij het steunverzoek van HEMA. De aanvraag is door de afzender op persoonlijke titel verzonden vanaf een mailadres met een zakelijke extensie. Belanghebbenden stellen terecht dat bij openbaarmaking enig risico aanwezig is dat derden ten onrechte het beeld krijgen dat het bedrijf bij dit dossier betrokken is geweest.

Ik maak deze informatie niet openbaar. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou kunnen leiden tot reputatieschade en eventuele stigmatisering van belanghebbende. Het is daarbij voldoende aannemelijk dat belanghebbende hierop door derden zal worden aangesproken. Aangezien het bedrijf geen enkele

inhoudelijke betrokkenheid had bij het steunverzoek, is het algemene belang van openbaarmaking onvoldoende in beeld om zwaarder te worden gewogen dan het belang van het betrokken bedrijf met het voorkomen van mogelijke reputatieschade.

Onjuiste beeldvorming financiële bedrijfsvoering

Enkele belanghebbenden hebben gesteld dat met openbaarmaking van bepaalde documenten een onjuiste beeldvorming kan ontstaan over de financiële armslag van het betreffende bedrijf.

Mij is onvoldoende kenbaar geworden in welk opzicht de ontstane beeldvorming onjuist zou zijn en in hoeverre het bedrijf niet in staat zouden zijn om eventuele onjuiste beeldvorming recht te zetten. Ik zie dus onvoldoende aanleiding om te veronderstellen dat het bedrijf in kwestie onevenredig wordt benadeeld.

Persoonlijke beleidsopvattingen

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of moet men deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beeldvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten met nummers 16, 16.a, 18.a, 18.b, 23 t/m 26, 30.a, 36 t/m 43, 46, 48, 51 t/m 56.a, 59, 61, 65, 108, 110.a, 111, 112, 113, 114, 115, 118, 119, 119.a, 120, 122, 122.b, 123, 124, 125, 128 t/m 141, 146, 147, 148, 149, 151.a t/m 170.a, 173 t/m 178, 179.a t/m 181, 184 t/m 263.a, 264.a, 265, 265.a, 266, 272 t/m 281, 288, 289, 289.I, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300.a t/m 305, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 314 t/m 325, 327, 330.a t/m 333, 335 t/m 338.a, 339 t/m 345, 350, 355 t/m 358, 362 t/m 363, 366, 367 en 369 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien deze standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Verdere opmerkingen

Mailextensie ministerie van Buitenlandse Zaken

Uit de interne mailwisselingen valt af te leiden dat er onder andere is gecorrespondeerd vanaf een mailadres met een extensie van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Ik hecht eraan om op te merken dat de desbetreffende ambtenaar destijds niet werkzaam was bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, maar net in dienst was getreden bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft dus geen betrokkenheid gehad bij de behandeling van het HEMA-steundossier.

Onjuiste vermelding op factuur

Houthoff heeft aangegeven dat in document 344a het onderwerpveld ten onrechte suggereert dat er wordt gefactureerd ten behoeve van advieswerk met betrekking tot een 'Groenfonds'. Ik hecht eraan om op te merken dat de factuur inderdaad geen betrekking heeft op een dossier met die naam en dat de factuur per abuis die titel heeft gekregen. De behandeling van het HEMA-steunverzoek staat bij mijn ministerie niet onder deze naam te boek.

Wijze van openbaarmaking

De documenten die (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt, zijn aan dit besluit in kopie toegevoegd.

Plaatsing op internet

Dit besluit en de stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, worden geanonimiseerd op www.wobcovid19.rijksoverheid.nl geplaatst, vanaf het moment dat de documenten uitgesteld worden verstrekt aan de verzoeker.

Verstrekking afschrift

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Uitgestelde verstrekking

Aangezien naar verwachting belanghebbenden bezwaar hebben tegen de openbaarmaking van enkele passages, vindt de feitelijke openbaarmaking van de documenten met nummer 15.I, 289.I en 298.I niet eerder plaats dan twee weken na dagtekening van deze beschikking, conform artikel 6, vijfde lid, van de Wob. Op deze wijze wordt aan deze belanghebbenden de mogelijkheid geboden om te proberen de openbaarmaking tegen te houden. Dit kan door het indienen van een bezwaarschrift bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en door daarnaast bij de rechtbank te verzoeken om, bij wijze van voorlopige voorziening, het onderhavige besluit tot openbaarmaking te schorsen. Indien binnen twee weken na dagtekening van dit besluit een bezwaarschrift is ingediend en een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, wordt de uitspraak van de

voorzieningenrechter afgewacht, voordat tot daadwerkelijke openbaarmaking wordt overgegaan.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

10.2.e

mw. G. Keijzer-Baldé
plaatsvervangend secretaris-generaal

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

Een belanghebbende die openbaarmaking van informatie wil voorkomen, kan binnen twee weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt, een bezwaarschrift indienen en de voorzieningenrechter vragen het besluit tot openbaarmaking voor de duur van de procedure te schorsen.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
  - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
  - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.

4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
  - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
  - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
  - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 7

1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie met betrekking tot de documenten die de verlangde informatie bevatten door:
  - a. kopie ervan te geven of de letterlijke inhoud ervan in andere vorm te verstrekken,
  - b. kennisneming van de inhoud toe te staan,
  - c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud te geven, of
  - d. inlichtingen daaruit te verschaffen.
2. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door de verzoeker verzochte vorm, tenzij:

- a. het verstrekken van de informatie in die vorm redelijkerwijs niet gevegd kan worden;
  - b. de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is.
3. Indien het verzoek betrekking heeft op milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer, verstrekt het bestuursorgaan, zo nodig, en indien deze informatie voorhanden is, tevens informatie over de methoden die zijn gebruikt bij het samenstellen van eerstbedoelde informatie.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
  - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
  - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.